

Instytut na rzecz Ekorozwoju

Katedra Ochrony Środowiska
Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego

Konferencja:

100 lat ochrony środowiska w Polsce – i co dalej?

Sesja: *Polityka ochrony środowiska i jej narzędzia*

Panel: **ROLA INSTYTUCJI W BUDOWANIU TRWAŁEGO ROZWOJU W POLSCE**

Zbigniew Bochniarz

Akademia Leona Koźmińskiego & University of Washington, Seattle, USA

Warszawa, 2020-06-16

Sesja: *Polityka ochrony środowiska i jej narzędzia*

ROLA INSTYTUCJI W BUDOWANIU TRWAŁEGO ROZWOJU W POLSCE

„Pilnie potrzebujemy **nowych instytucji** nie tylko dla środowiska ale dla **trwałego rozwoju** gospodarki i społeczeństwa, które wzmocnią politykę ekologiczną i zainteresują inne ministerstwa” B. Kamiński, MOŚ, 1989.09.

Instytucje to przede wszystkim **zasady i normy** postępowania społecznego: ***zanieczyszczający płaci*** (*polluter pays principle*) - podstawa polityki ekologicznej.

Perspektywa **strukturalna vs. agencyjna => dialektyczna jedność**

P. Sztompka, 1991

Sesja: *Polityka ochrony środowiska i jej narzędzia*

ROLA INSTYTUCJI W BUDOWANIU TRWAŁEGO ROZWOJU W POLSCE

Trzy fazy rozwoju – funkcjonowania instytucji:

- Socjalizacja
- Integracja – legitymizacja
- Kulturowa reprodukcja (J. Habermas, 1987)

Trwałość instytucjonalna = czwarty filar zrównoważonego rozwoju:

- *demokracja,*
- *opieka*
- *sprawiedliwość* (Spangenberg 2005, ONZ 2014)

Sesja: *Polityka ochrony środowiska i jej narzędzia*

ROLA INSTYTUCJI W BUDOWANIU TRWAŁEGO ROZWOJU W POLSCE

Skuteczność instytucji zależy od:

- Bodźców
- Efektywności
- Subsydiarności (L. Hurwicz 1987)

Kryteria oceny funkcjonowania instytucji:

- Lojalność
- Entuzjazm i energia
- Równość i sprawiedliwość
- Wzajemna pomoc
- Potencjał do efektywnej zmiany (Bolan & Bochniarz, 1994)

Sesja: *Polityka ochrony środowiska i jej narzędzia*

ROLA INSTYTUCJI W BUDOWANIU TRWAŁEGO ROZWOJU W POLSCE

Dynamiczny rozwój instytucji trwałego rozwoju 1989-1999:

- Intensywna socjalizacja i legitymizacja (1989-1992):
- Integracja i kulturowa reprodukcja (1993-1998)

Zmiany instytucjonalne: Reforma terytorialna i akcesja do UE 1999-2005:

- Osłabienie regionalnych i lokalnych instytucji po reformie instytucjonalnej
- Wprowadzanie nowych instytucji UE

Stagnacja rozwoju instytucjonalnego (2006-2015)

Systematyczne osłabianie instytucji trwałego rozwoju (2016-2020)

Sesja: *Polityka ochrony środowiska i jej narzędzia*

ROLA INSTYTUCJI W BUDOWANIU TRWAŁEGO ROZWOJU W POLSCE

„100 lat ochrony środowiska i co dalej?” ...

1. Zamieńmy Wieki Kryzys w **Wielką Możliwość Wspólnego Rozwiązania**
=> **Dialog = Nowy Okrągły Stół** m.in. „kotwice konstytucyjne” dla służby zdrowia i edukacji (po min. 8% PKB) i dla sądownictwa (6%PKB).
2. Wykorzystajmy **Zielony Ład UE** dla zmiany polskiej gospodarki i społeczeństwa oraz realizacji **SDG17** => zostańmy jego liderami w ECW
3. Zaczniemy szanować **INSTYTUCJE** zgodnie z 4. kryterium trwałego rozwoju poczynając od **KONSTYTUCJI RP** i od **Języka Polskiego!**

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ!

Proszę o pytania i komentarze.